

Saksfremlegg

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
	18.11.2025	Formannskapet
	27.11.2025	Kommunestyre

Egenbetaling og fribeløp for kommunale helse- og omsorgstjenester gjeldene fra 01.01.2026-31.12.2026

Kommunedirektørens innstilling

Kommunestyret vedtar satser for fribeløp og egenbetaling for kommunale helse- og omsorgstjenester med virkning fra 1.januar 2026, i samsvar med oppgitte satser i saksutredningen.

Sammendrag

Det er en årlig praksis å revidere egenbetaling av kommunale helse- og omsorgstjenester i forbindelse med budsjettbehandlingen. Gjeldende egenbetalinger (for 2025) var behandlet i kommunestyret i sak PS 99/2024 den 28.11.24.

I tillegg til kommunal justering av egenbetaling, kommer helse- og omsorgsdepartementet og Stortingets endringer i forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester, satsene her blir kjent for kommunen i slutten av desember, begynnelsen av januar. I mai hvert år justeres Grunnbeløpet (G beløp), og grunnbeløpet vedtatt for 2025 er 130 160 kroner, dette påvirker priser på tjenester som er inntektsregulert.

Det er brukt deflator for å beregne nye priser, bortsett fra helpensjon, trygghetsalarm og timebetaling for praktisk bistand.

Saksopplysninger

Egenbetaling for kommunale helse- og omsorgstjenester består av både satser fastsatt av staten og kommunalt fastsatte priser. De statlig regulerte satsene gjelder blant annet for korttidsopphold, dagopphold og langtidsopphold i sykehjem, og oppdateres årlig i henhold til nasjonale føringer.

Grunnbeløpet i folketrygden (1 G) utgjør kr 130 160 pr. år fra mai 2025. Dette beløpet justeres sentralt, og nytt grunnbeløp vil gjelde fra 1. mai 2026.

Pris for langtidsopphold i sykehjem beregnes etter inntekt og bestemmes sentralt.

Oppholdet er gratis den første måneden. Dersom pasient har hatt korttidsopphold i mer enn 60 døgn i løpet av inneværende år, betales det for langtidsopphold fra dag 1.

Egenbetaling ved langtidsopphold beregnes slik:

- Det betales 75 % av inntekt opp til 1 G, etter fradrag for et fribeløp fastsatt av sentrale myndigheter.
- For inntekt over 1 G betales 85 %.
- Beboere som får langtidsopphold på dobbeltrom uten selv å ha ønsket det, gis reduksjon i egenandelen.

For de kommunalt fastsatte egenbetalingene, foreslås det en prisjustering på 4,1 %, tilsvarende forventet kommunal deflator for kommende budsjettår.

Med bakgrunn i dette foreslås følgende priser:

Prismatrise kommunale helse og omsorgstjenester 2026

Tjeneste		Betaling pr. time/måned
Praktisk bistand	Husstandens inntekt under 2G	Vedtas av sentrale myndigheter
	Husstandens inntekt over 2 (inntil 6 timer pr. måned)	Kr. 455 pr. time
	Abonnement – over 6 timer:	
	• Inntekt 2-3G	Kr. 1.608
	• Inntekt 3-4G	Kr. 2.315
	• Inntekt 4-5G	Kr. 3.498
	• Inntekt over 5G	Kr. 4.376
Matombringning		Kr. 127 Kr. 86 (halv)
Hel/halv pensjon (Omsorgssenter)		Kr. 6.177 Kr. 3393

Dagsenter		Kr. 207 (pr. dag)
Transport dagsenter		Kr. 109 (tur/retur)
Langtidsopphold i sykehjem		75% av G inntekt + 85% av øvrige inntekter
Korttidsopphold		Vedtas av sentrale myndigheter
Trygghetsalarm		Kr. 563
Hjelpemiddel		
	Utleie	Kr. 122
	Utkjøring/innhenting	Kr. 186 (pr. tur)
	Bistand til flytting av hjelpemidler	Kr. 310

Forklaring på prisjusteringen:

Praktisk bistand – renhold

Praktisk bistand – renhold leveres av kommune eller private leverandører. Betaling for denne tjenesten blir utregnet av husstandens samlede nettoinntekt. Betalingssatsene for de med inntekt inntil 2G og maks pris blir bestemt sentralt av departementet. Det foreslås å videreføre dagens system for maksimale egenandel for hjemmetjenester i husholdninger for 2026. Denne prisen er i år justert med kommunal deflator.

Matombringing

Det er en rekke hjemmeboende som har matombringing som et viktig forebyggende ernæringstiltak for å opprettholde god helse samt mestre å bo lengst mulig i eget hjem. Kommunen gir tilbud om 1/1 og ½ porsjoner. I tillegg til servering av middag leveres suppe eller dessert. En tilrår en prisjustering på matombringing til hjemmeboende på 4,1%

Hel/halv pensjon

På omsorgssenter med heldøgns bemanning (per nå Lundhaugen og Auretunet), betaler beboere kostpakke i form av hel eller halv pensjon. Kostpakken omfatter alle daglige måltider med tilhørende drikke, mellommåltider og spesialkost ved behov, samt tilrettelegging og bistand ved måltider, inkludert sesongtilpassede menyer og høytidsmåltider mm. Denne prisen er foreslått justert med kommunal deflator.

Dagsenter

Dagsenter for hjemmeboende personer med demens, er et lovpålagt tilbud, tjenesten vurderes å være et viktig forebyggende tiltak for at personer skal få mulighet til å bo lengst mulig i eget hjem samtidig som de opprettholder et sosialt og aktivt liv. Tilbudet er også til nytte for pårørende som da får litt avlastning.

Prisen pasienten betaler for dagsenterplass inkluderer lunsj, drikke, kaffemat, middag med suppe eller dessert samt aktivitetstilbud. En tilrår en prisjustering på matombringning til hjemmeboende på 4,1%

Transport

Brukere som har behov for transport til og fra dagsenter betaler et beløp pr. tur/retur, en tilrår en prisjustering på transport til hjemmeboende på 4,1%

Opphold i institusjon

Egenbetaling for opphold i institusjon er hjemlet i Lov om kommunale helse og omsorgstjenester § 3-2 og forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester (lov 2011-06-24-20 § 11-2).

Det kan ikke kreves egenandel for korttidsopphold som er gitt som avlastning for å avlaste pårørende og deres omsorgsoppgaver (men det blir gitt fratrekk i omsorgslønn for de som har dette i avlastningsperiodene). For andre korttidsopphold inntil 60 døgn krever kommunen egenbetaling lik makspris fastsatt av Stortinget. I 2025 er egenbetaling for korttidsopphold kr 200 per døgn. Prisene justeres sentralt fra 01.01.2026, og da blir prisene implementert. Forskriften om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester § 6 tredje ledd fastsetter at beboere som har hatt flere korttidsopphold i løpet av et kalenderår, kan pålegges egenandel etter § 3 – det vil si samme beregning som for langtidsopphold – når vedkommende har hatt opphold i institusjon i til sammen minst 60 døgn. I beregningen av de 60 døgnene inngår også avlastningsopphold og KAD-opphold (kommunal akutt døgnenhet). Dette innebærer at pasienter som samlet har hatt institusjonsopphold i mer enn 60 døgn i løpet av året, skal betale egenandel som for langtidsopphold fra første dag ved neste opphold.

Egenbetaling ved langtidsopphold beregnes etter inntekt. Enkelt forklart betaler man 75 % av inntekt opptil 1G. Her trekker man fra et fribeløp bestemt av sentrale myndigheter.

Fribeløpet før beregning av vederlag for langtidsopphold fastsettes av staten gjennom forskrift og oppdateres årlig i tråd med endringer i grunnbeløpet i folketrygden. Fribeløpet før beregning av vederlag for langtidsopphold i institusjon ble for 2025 satt til kroner kr 10 450. Fribeløpet før beregning av vederlag for langtidsbeboere i institusjon som, uten selv å ønske det, legges på dobbeltrom ble satt til kr 50 500. Deretter er det 85 % av inntektene som betales ved langtidsoppholdet. Satsene for 2026 blir justert når ny forskrift om egenbetaling for kommunale helse og omsorgstjenester foreligger.

Trygghetsalarm

Trygghetsalarm er et tilbud til hjemmeboende som har behov for dette som ledd i nødvendig helsehjelp. Tjenesten vurderes å være et viktig forebyggende tiltak for at personer skal kunne leve og bo selvstendig samt få mulighet til å tilkalle hjelp om noe akutt skulle skje. Trygghetsalarm er en digital alarm som ikke er avhengig av at brukere har telefon. Alarmen er tilknyttet en alarmsentral i Kristiansund (RRO) hvor kommunen betaler en fast pris per tilknyttet sensor. Vaktcentralen formidler kontakt til hjemmesykepleien eller andre som pasient har oppgitt, f.eks. pårørende. Kommunes personelle rykker ut hele døgnet. Det er kommunen som eier og installerer trygghetsalarm hvorav bruker betaler en

månedlig leie. Bruker har i tillegg betalt et monteringsgebyr som engangssum. En har nå justert prisen på trygghetsalarm slik at det blir en pris pr. alarm, en tilrår en prisjustering på trygghetsalarmer til hjemmeboende på 4,1%.

Hjelpemiddel

Hjelpemiddelforvaltningen har ansvar for kommunale hjelpemidler og hjelpemidler utlånt fra hjelpemiddelsentralen. Dette er et viktig tjenestetilbud og vurderes å være et forebyggende tiltak for at innbyggere skal mestre eget liv samt gis mulighet til å bo lengst mulig i eget hjem. Montører kjører ut og monterer hjelpemidler og tilrettelegger hjelpemidlene hjemme hos pasient. De henter også inn hjelpemidler som ikke lenger er i bruk samt har ansvar for renhold av disse. En tilrår en prisjustering på utleie av hjelpemidler, utkjøring og henting, til hjemmeboende med deflator på 4,1%.

Vurdering

Fribeløp og egenandeler med hjemmel i forskrift om egenandeler blir endret som følge av økningen i det generelle prisnivået. Prisene blir årlig fastsatt i forbindelse med budsjettbehandlingen. Det er en årlig praksis å revidere egenbetaling av kommunale helse- og omsorgstjenester. I denne saken er det stort sett alle priser justert med deflator som for 2026 er 4,1%.

Bakgrunnen er helse- og omsorgsdepartementet og Stortingets endringer i forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester. I mai hvert år justeres Grunnbeløpet (G beløp), grunnbeløpet vedtatt for 2025 er 130 160 kroner, dette påvirker priser på tjenester som er inntekts regulert.

Under henvisning til saksutredning, fastsetter kommunestyret satser for vederlag og egenbetaling for kommunale helse- og omsorgstjenester med virkning fra 1. januar 2026 slik det fremgår av følgende tabell (*Prismatrise kommunale helse og omsorgstjenester 2026*). Sentralt bestemte satser for egenbetaling av kommunale helse- og omsorgstjenester, blir automatisk regulert og fastsatt når nytt rundskriv fra helse- og omsorgsdepartementet foreligger i desember 25/januar 26.

Økonomiske konsekvenser

Prisøkning på egenbetaling vil delvis dekke forventet prisstigning i 2026. Saken vurderes likevel slik at det er problematisk å heve prisene enda mer i dagens situasjon for brukergruppene.

Klima og miljøkonsekvenser

Saken har ikke direkte klima- og miljøkonsekvenser

